

MWEDAN'ALA NKE KRAIST RỌRỌ N'ONWE YA

Ndị Hibru 2:1-18.

IHEÒMỤMỤ 433

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “N’ihi na asi na emere okwu ekwuru site n’onu ndi-mọ-ozī ka o guzosie ike, asi kwa na njehie nile ọ bula na añagh-nti nile ọ bula natara nnyeghachi nke ugwo-ọlu ziri ezi; ayi onwe-ayi gēsi añā gbanari, ma ọ buru na ayi lefuru oké nzọputa di otú a anya?” (Ndi-Hibru 2:2, 3).

Idi mkpà Nke Ozi Kraist

“N’ihi nka ayi aghagh iñabiga nti ókè kari n’ihe anuru, ka aghara ibupu ayi n’ebe ha di ma elegh anya, dika miri nēbupu ugbo” (Ndi-Hibru 2:1).

Okwu ahụ bụ “n’ihi nka” náatụaka n’isi nke mbụ -- ihe ahụ ekwuru banyere OnyeKraist bụ na ịbụ ọkàkà Ya. Ọ bụrụ na Kraist bụ onye ahụ kachasi elu bụ onye ewepụtara n’isi nke mbụ ahụ, náanọdu kwa ka ọkaka n’ihe niile nke Chineke kéré dika onye dere akwukwo ahụ naegosiputa, nke ahụ naetinye n’ozī Ya ịdịmkpà na ịdịelu nke ra nrata n’idjarọ. N’ihi nke a ka enyere okwu ndumọdu a: “N’ihi nka ... iñabiga nti ókè kari n’ihe anuru, ka aghara ibupu ayi n’ebe ha di ma elegh anya, dika miri nēbupu ugbo.” Ihe ndị ahụ anyị nwororo bụ ihe gbasara Ozioma ahụ nke O wetara, Ozioma nke nzọputa.

“N’ihi na asi na emere okwu ekwuru site n’onu ndi-mọ-ozī ka o guzosike, asi kwa na njehie nile ọ bula na añagh-nti nile ọ bula natara nnyeghachi nke ugwo-ọlu ziri-ezi;...” (Ndi-Hibru 2:2)

Anyị, ma eleghianya naachọputa kari n’Akwokwọzi ahụ nke edegaara Ndi-Hibru ihe banyere onọdu ahụ nke enyere ndimmuozizi nime atumàatù nke Chineke kari n’akukọ ọzọ nke Baiḅul. Emere ka ọputa ihè nime Baiḅul na enyere Iwu ahụ site n’aka ndimmuozizi. Mgbe Stiven naekwuokwu ya n’oge anaachọ igbu ya n’ihi okwukwe ya. N’ikwu ihe banyere Iwu ahụ, ọsiri na enyere ya site n’aka ndi mmuozizi (Ọlu Ndi-ozī 7:53). Ọzọ kwa na ndi Galetia, Pọl mgbe ọ naekwu ihe banyere Iwu ahụ; siri na esitekwarā n’aka ndi mmuozizi nye Iwu ahụ site n’aka otù onye ogbugbo (Ndi Galetia 3:19).

“Ugbo-ala Chineke di orú nnù uzọ abua na nnu iri, ha di nnù abua na ọgu iri uzọ nādigh iguta onu, (ọbuná ọtutụ puku ndi mọ-ozī): Onye-nwe-ayi nọ n’etiti ha, Sainai, di nime ebe nsọ Ya ma-ọbu: Onye-nwe-ayi nọ n’etiti ha, dika na Sainai, nime ebe nsọ ahu” (Abù Ọma 68:17).

Nke a naegosi na mgbe Chineke nyere Iwu ahụ, ndimmuozizi nọ ya. Eleghianya ọ bụ nke a ka onye dere akwukwo ahụ naarutụ aka, n’ihi na, dika anyị nwororo n’Akwokwọzi a niile, ọ naakwọwa ihe di iche n’etiti oge Iwu ahụ na oge nke Ozioma.

N’otù ijéozī, ezigara ndimmuozizi ahụ ijékwuru Lọt. Mgbe ndikom abụọ ahụ bjaruru onuzọmá wee wetara ya okwu banyere mbibi nke obodo ahụ, ozi ha guzosiriike. Emezuru okwu niile ọ bula ma were kwa ikpé leta ndi mmebiwu ahụ nke Sodom. N’oge ọ bula ezipurụ ndimmuozizi ahụ nke ha wetara ka anaemezu n’òzùzùòkè. Ọ bụrụ na ọ di otú a n’ebe ihe ndi a ékèrèkè nọ, òlee otú ọ gaadi mgbe Ọkpara Chineke onweYa naekwuokwu? Lee otú o si di mkpà kari, mgbe Ọ bjaroro n’onweYa -- n’abughị site n’aka mmuozizi ọ bula maqbụ site n’onyeozī ọ bula, kama n’onweYa izi ozi Ya.

Ozi Ya na Ya onweYa ka anaapughị ikewa. Anyị apughị ichè échìchè banyere ozi Onyenweanyị Jisọs Kraist náéchéghị ihe banyere ịbja n’udị mmadu Ya, omumụ ya, ndụ nke O biri, Okwu nke O kwuru, ọlụ niile nke Ọ luru. Ejikotara ha niile onun’uzọ zuruókè, mee ka ha bụrụ nno otù, nke mere na Jón siri, “Na mbu ka Okwu ahu diri, Okwu ahu na Chineke di-kwa-ra, Okwu ahu buru kwa Chineke.” N’ihi nke a, Jisọs na ozi Ya bụ otù. I pughị ịjụ akukọ ọ bula nke ozi Ya náajughị Ya Onweya.

“Ayi onwe-ayi gēsi aña gbanari, ma ọ buru na ayi lefuru oké nzọputa di otú a anya? bú nzọputa nke eburu uzọ kwu site n’ọnu Onye-nwe-ayi, ndi nuru ya we me ka o guzosie ike rue ebe ayi nọ?” (Ndi-Hibru 2:3).

Ná mmalite okwu ahụ dị n’amaokwu nke mbụ, “ka aghara ibupu ayi n’ebe ha di ma elegh anya, dika miri nēbupu ugbo,” ka anaaghota n’udị nke ụgbommiri naamaghari, nke náenweghi arilika (anchoraga). Nke ahụ bụ ọnọdụ nke onye rapụworo ozi nke Jisọs Kraist, Okwu nke Chineke. Emewo ka ọ náamaghari, bụrụ kwa onye anaebughari ebe niile site n’ifufè niile ọ bụla nke òzízí; o guzoghị n’otù ebe; o nwekwara obi abụọ.

Ime ka Okwu Ya Guzosieike

Nzọputa nke a ka eburu ụzọ kwue site n’ọnu Onyenweanyị ma emesịa emere ka o guzosie ike site n’ọnu Ndináesouzo Ya. Onye dere akwụkwọ Ndi Hibru náarughịka bụ Pọl, onye náamataghị Onyenweanyị n’anarụ. Ọ hụrụ Ya n’uzọ Damaskos nime ọhụ ahụ wee sị “ndi nuru ya wee me ka o guzosie ike.” Ọ bughị náání nke a. Enwekwara mkwagidesiike ọzọ:

“Chineke nēso kwa ha nāgbakọ àmà site n’ihe-iriba-ama na ọlu-ebube di iche iche, site kwa n’òkikè nke Mọ Nsọ, dika ọchịchọ nke aka Ya si di.”

Dịka Mak kwuru.

“Ndi ahu we pua, kwusa ebe nile, Onye-nwe-ayi nēso kwa ha n’ilu ọlu, nēme okwu-ha ka o guzosie ike site n’ihe-iriba-ama di iche iche nke nēso” (Mak 16:20).

Ọ dibeghi mgbe Ọ rapurụ ezi ndináesouzo Ya n’enyeghi ha ihe mkwagide ahụ náenweghi ọrurú ọnụahịa nke eziokwu nke Okwu Ya. Akàrà nke ijéozí ha dika ndináesouzo Ya bụ na ebe ọ bụla ha jere, ebe ọ bụla ha kwuruokwu Chineke, ebe ọ bụla ha kpọsara Ozioma ahụ ma weputa kwa ozi a, iheiribaàmà di icheiche gaeso, náeme ka Okwu ahụ nke ha kwusara guzosieike. Otù ọ bụla nke ụmụmmadụ bụ ndi guzoro nime Okwu ahụ ma kpebie kwa ikwusa ihe niile bụ uche Chineke n’otù aka ahụ anwaputawo Okwu ahụ ka Ọ naeguzosiike site n’iheiribaàmà di icheiche nke náeso.

Ozioma nke Onyenweanyị Jisọs Kraist n’idikari elu ya bụ Ozioma nke ihe nke mmụọ nke nwekwara ike nke gafere ike nke anarụ. Enwere ike ụfọdụ di icheiche nke náaputa ihè n’okpukpé ụgha di icheiche, ma ha di n’udị nke náadighi egosiputa ha dika eziokwu nime akọnauche nke ụmụmmadụ, maọbụ n’otutu ụzọ di icheiche ọbuná ná nghota nke ha. Ma Ozioma nke Onyenweanyị Jisọs di iche na nke a. Ọ naegosi onweya ihe apurụ inabata dika eziokwu nime akọnauche nke onye ọ bụla site ná mmalite rue n’ogwugwu.

Ihegwù nke di N’ijụ Okwu Ya

Ọ di ihe ọ putara bụ igbakuta Ozioma a azụ, ebe emeworo ka o guzosieike otù ọ di wee mee kwa ka ọ bja n’ụwa nke a dika ọ diworo. Ugbo a i puru ihu ọnọdụ nke ndi Hibru ndi a ndi bụ NdiKraist. Ha nọ n’ihegwu nke ichighari pua n’ihi mkpagbu na okémkpa nke chere ha iru. Ha nwere ọnwunwa di icheiche putara ihè nke ha gaaluso ọgụ; ma anyi onweanyị n’ubochi taa nọ kwa n’óké ihegwu nke ikwenye ka Okwu ahụ dapunarị anyi dika ha onweha nọri. Anyi agaghị eru n’onodụ ahụ tutu anyi erue Eluigwe, ebe anyi gaagafeworị iheewgu nke irapụ Okwu ahụ ka ọ dapunarị anyi. Náání ihe di mkpa anyi gaeme bụ ilefuru ya anya, maọbụ ilefuru ekpere anya, ilefuru ibja nzuko di icheiche anya, inye oge di ukwu n’ihe di icheiche nke naadi nwaoge, na n’olu nke aka anyi. Ihe ndia niile puru itinye anyi nime otù ụdi ọnọdụ ahụ nke ndi Hibru ahụ bụ NdiKraist nọri n’ihegwu nke ilaghachiazu nime ya.

Mgbe anyi naahụ idokananti di icheiche siriike nke Chineke deputara n’Okwu Ya -- ọ bughị náání megide ijụ Okwu ahụ, kama megide kwa ọbunilefuru ya anya -- anyi gaahụ na ọ di ihe ọ putara bụ ijigidesi Okwu ahụ ike.

Mwedan’ala nke Kraist Rọrọ N’OnweYa na Mbulielu

“I mere ya ka ọ di kari ndi-mọ-ozí ala nke ntà; I ji ebube na nsopuru kpue ya n’isi dika okpu-eze, I do-kwa-ra ya onye-isi ọlu nile nke aka-Gi abua” (Ndi-Hibru 2:7).

Nke ahụ bụ “di kari ndi-mo-ozu ala nke nta” ka eweputara n’uzo di iche n’ihe edere n’isi mbu ebe anaekwu ihe banyere Ya dika Onye di elu karisja ndimmozozi. Emere Ya ka O di ala nke nta karisja ndimmozozi, na nroro nke onweYa, n’idjumeala nke Ya, n’igbadata n’uwa nke a. Nke a ka ejiworo tnyere Jisos n’ihi na Ya OnweYa bu onye nnochiteanya di ukwu nke agburu niile nke mmadu nime ibia n’udi mmadu Ya. Nke ka eweputara site n’Abu-oma nke asato

“The Nile ka I doro n’okpuru ukwu ya abua. N’ihi na n’ido ihe Nile ahu n’okpuru ya, o digh ihe o bula O rapuru nke anedogh n’okpuru ya. Ma ugbu a ayi akahugh ihe Nile ahu na edowo ha n’okpuru ya” (Ndi-Hibru 2:8).

Nke ahụ abjarubeghi na mmezu. Pọl, n’isi nke iri na ise (15) nke I Ndi Korint, naekwu ihe banyere oge ahụ mgbe agaedo ihe niile n’okpuru Ya; mgbe onyeiro ikpezụ, onwu, gaabu onye emeririemiri.

“Ma Onye ahu nke emere ya ka o di kari ndi-mo-ozu ala nke-nta, bu Jisus, Ya ka ayi nele anya, na ejio ebube na nsopuru kpube Ya n’isi dika okpu-eze n’ihi ahuhu nke onwu, ka O we site n’amara Chineke detu onwu ire n’ihi madu Nile o bula” (Ndi-Hibru 2:9).

Anyi edeputawo n’usoro ihe banyere aja nke Onyenweanyi. Aja nke nnochianya nke O churu. Apughi ikowacha ya nkeoma na O ghaghi idetu onwu ire n’ihi mmadu niile o bula. Onwu O nwuchitaara umummadu ka anaagonari n’ubochi ndia. “Nwuchitaara” putara “n’onodu onye-ozo” -- O huruahuhu n’ihi onyeozo. Anaagonari obuna mkpa o di na agaachu udi aja di otu ahụ. Ma n’ebe a edeputara ya nkeoma, dika o di n’otutu ebe ndiozo nime Testament Ohu. Ikpobata otutu umu ndikom n’otuto bu isi ihe di ukwu nke Jisos ji bia n’uwa nke a. N’uzo ozo, ime ka ha keta okè n’otu ebube ahụ nke Ya onweYa banyeworo nime ya mgbe O siri n’uwa nke a rigoru Eluigwe. Nke ahụ gaabu ohere nke ndi ahụ niile bu ndi soworo Ya n’uwa nke a agaweta.

Jisos na mbu bira n’uwa wee hu ahuhu nke mwedan’ala nwaoge ka mbulielu Ya wee buru ihe naesochita. Pita siri, “Ya mere wedanu onwe-unu n’okpuru aka di ike nke Chineke, ka O we welie unu elu n’oge nke Ya” (I Pita 5:6). Nke ahụ bu usoro nke Onyenweanyi gbasoro, onye o bula nke bu onye naesozo Ya gaeso kwa otu uzo ahụ.

Ihe Nlereanya nke Devid

O bu Samuel tere Devid mmanu ibu eze; ma ogologo oge gafesiri tupu ekpube Devid okpueze inokwasị n’ocheeze. O nwere ulokwukwo o gaagafe tupu Chineke ejikere iguzobe ya dika eze ndi Israel. O buru na i gaagu ihe nnwaputa di icheiche nke Devid gafere tupu ekpukwasị ya okpueze, i gaekwuputa na o gabigara iheomumu ufodu siriike.

Chineke naenye anyi iheomumu nke anyi n’ulo akwukwo nke nnwaputa site n’iheisiike, na n’ebe siriike di icheiche nke anyi gaagafe. O bu site n’iheike ndi ahụ nke Devid gabigara mgbe Sol naachuhari ya, ndu ya juputakwara n’ihegwu mgbe niile, ka Devid mutara iheomumu nke obiumeala, ijéjé nwayo n’iru Onyenweanyi.

Ufodu naarapu inara iheomumu niile ndi ahụ; ha naenupisi nime ha. Mgbe abara Sol mba ma taa kwa ya uta n’ihi njehie ya kama inara ya o nupurisi, nke wetaara ya onodu jogburu onweya nke o ji tufue o bughị náání alaeze ahụ, kama o tufukwara mkpurobi ya wee ghoo onye achupuruchupu na onye mmoojojo naemekpa aru mgbe niile.

Ma Devid naara ezi ozuzu nke kwadobere ya ma mee kwa ka o buru onye kwesiriekwesị nye onodu ya. O buru uzo nara mwedan’ala ma emesia okpueze ahụ. Nke ahụ bu usoro nke Onyenweanyi roputaworo n’uzo niile, o bughị náání nye Okpara Ya nke O ziteworo n’uwa nke a, kama nye onye o bula nke bu onye naesozo Ya. Na mbu obe ahụ emesia okpueze, na mbu mwedan’ala emesia ebube ahụ nke naeso.

Onyeisiagha nke Nzoputa Anyi

“N’ihi na o kwesiri ya, bu Onye ihe Nile di n’ihi ya, Onye ihe Nile site-kwa-ra n’aka-Ya di, ebe O kubatarari otutu umundikom n’ebube, ka O site n’ahuhu me ka Onye neduba ha na nzoputa-ha zu okè” (Ndi-Hibru 2:10).

Okwu ahụ “Onye nēduba” (maṅbụ Onyeisiagha), bụ otù okwu ahụ nke anyị hụrụ n’isi 12 ebe ọ naekwu ihe banyere Onyendú na Onyenmezu nke okwukwe anyị. Ọ pụtara “onyendu nke ndị kwụ n’otù ahiri”, onye ahụ nke náaga n’iru wee náedú kwa. N’uzọ dị otú a egosipụtara Jisọs dika Onye náeduba (maṅbụ Onyeisiagha), Mkpurụ mbụ ahụ nke Mbiliten’onwu. Ọ gafere ihe ndịa n’ihi óké nzube ahụ nke ikpobata ọtụtụ ụmụ ndịkom n’ebube.

“N’ihi na ma Onye nēdo ha nsọ ma ndi anēdo nsọ, ha nile sitere n’otù Nna,..”

Jisọs kpereekpere ka ndinéesouzo Ya wee buru otù ọbuná dika Ya na Nna ahụ bụ otù. I hụwo ụdị idin’otù zuru òkè nke ahụ bụ, ka anyị na Kraist wee buru otù dika Kraist na Nna ahụ bụ otù. I puru ihu mkpà ọ dị ibụ onye edoronsọ.

“...ọ bu kwa n’ihi ihe a ka ihere ikpo ha umu-nna Ya adigh-eme Ya” (Ndi-Hibru 2:11).

Anyị naenwe olileanya na ọmụmụ nke Akwukwozi a edegaara Ndi-Hibru gaeme ka nghota anyị nwere banyere Ozioma saambara -- idjelu ya niile na omimi ya niile -- ka o wee nye anyị onodu sarambara nke ọkpukpo nke Chineke ma kpalie mmuo anyị inyebiga ndu anyị ókè na iji ndu anyị náachujà nye Onyenweanyị. Mgbe anyị naéchèchichè banyere ebe Chineke ruworo iji gboo ọtutu mkpà nke ụmummadu juputara ná mmehie, nke náeweghi oge dị ntà kama ọtutu nari arọ, n’ikpughe atumàatù Ya dika O meworo, anyị puru imalite idị náahuta nwankenta idị mkpà nke óké nzoputa a nke emeworo ka anyị buru ndi nketa ya.

“Le. Mu onwem na umu-ntakiri Chineke nyerem” (Ndi-Hibru 2:13).

Omiko nke Kraist

Anyị puru ighota otú obi nke Onyenzoputa anyị dị mgbe Ọ nọ n’elu ugwu naele Jerusalem anya n’oge ikpezụ nke O kiriri obodo ahụ, wee kwaaákwa nke itiakan’obi ahụ:

“Jerusalem, Jersalem, nke nēgbu ndiamuma, nke nēwere kwa nkume atu ndi eziteworo ya! ọtutu mgbe ole ka M’choro ichiko umu-gi, ọbuná dika nneku-okuku nāchiko umu-ya n’okpuru nkù-ya abua, ma unu achogh!” (Matiu 23:37).

Ọ bughị na ha apughị; ha achoghị. O nwere ihun’anya ahụ; ọchichọ nke náegosiputa ihuna’anya ahụ dị kwa n’ebe ahụ; ọ dighị ihe korọ n’akukụ nke Ya. Ebe ihe korọ bụ n’akukụ nke mmadu. Ha juru inabata ihun’anya ahụ nke O mere ka ọ puta ihè site n’obibia Ya n’uwa nke a.

Ya mere ebe umu-ntakiri ahu bu ndi nēnweko anu-aru na ọbara, Ya onwe-ya n’otù uzọ ahu keta-kwa-ra ihe ndia; ka ike nke onwu, ya bu ekwensu” (Ndi-Hibru 2:14).

Ike nke ekwensu naesite ná mmehie. Ọ bụ ya naachi alaeze nke onwu n’ihi mmehie nke onwu sitere na ya bata nime uwa. Onwu dighi n’uwa tupu rue mgbe mmehie batara.

“N’ihi na ọ bu ihe amara nke-oma na ọ bugh ndi-mo-ozu ka Ọ nējide aka, kama Ọ nējide nkpuru Abraham aka” (Ndi-Hibru 2:16).

Onyenweanyị puru iropotawori ihe dikaririnta n’Eluigwe. Maikal maṅbụ Gabriel, maṅbụ otù nime ndisi mmuozu, iridara n’uwa a iweta ozi nke nzoputa. Na mgbe ochie O zipuru ndimmuozu dika ndiozi. Ma ọ buru na ụdị onyeozu dị otú ahụ bjara anyị puru ikwuworu n’ezie, “O nweghi ike ighota onodu nke ayi nọ nime ya. Mo-ozu a amaghi ihe ọ bula banyere onwunwa dị icheiche nke mu na gi naenweta, adighi-ike nile nke anu-aru nke na-emekpa ayi aru, ma-ṅbụ ihe-nrafu di iche iche nke di n’uwa, anu-aru na ekwensu.” Ma Chineke eziteghị ụdị onyeozu dị otú ahụ. O zitere Onyenweanyị Jisọs Kraist nke sitere ná mkpuru Abraham:

“O sitere na ya ji ugwo ka eme ka O yie umu-nna-ya n’ihe nile, ka O we ghọ onye-isi-nchu-àjà di ebere, Onye kwesi-kwa-ra ntukwasi-obi, n’ihe nile diri Chineke, ka Ọ we me ka obi Chineke juru n’ebe mmehie nile nke ndi nke Ya di” (Ndi-Hibru 2:17).

“N’ihi na ayi enwegh onye-isi-nchu-àjà onye nāpugh iji obi so ayi hukọ ahuhu n’adigh-ike-ayi; kama ayi nwere Onye anwaworo n’ihe nile n’otù uzọ ahu anānwa ayi, ma O mehiegħ” (Ndi-Hibru 4:15).

Ọ dighi ọnwunwa ọ bula nke náabiakwute nwa Chineke ọ bula maọbughị nke ahụ nke Jisọs onweYa gafere ụdị ya. Ọnwunwa ahụ kachasi njo nke mmadu ọ bula puru izute enweghi ike iru ihe Onyenweanyi gafeworo.

Iburotu nke Kraist Roro OnweYa

“Nwenu uche a nime onwe-unu, nke di kwa nime Kraist Jisus:

“Onye, ọ bu ezie na Ọ diri n’udi nke Chineke na mbu, ma ọ gugh ya n’ihe Ọ gējidesi ike, bú ira ka Chineke:

“Kama Ọ mere Onwe-ya ihe-efu,” (Ma ọ buru na anyi enwee Kraist, anyi naenwe uche ya.) (Ndi Filipai 2:2-5).

O mere Onweya iheefu. O kwuru n’otù oge na ọ dighi mmadu ọ bula napuru Ya ndu Ya. Ọ togboro ndu Ya ma welie kwa ya ozo, ya mere mwedan’ala Ya site na mmalite rue n’ogwugwu bu ihe ororo n’onweYa. Ọ puru ichigharjworj site na ya n’oge ọ bula, ọbuna n’oge oké iheegwu ahụ nime Ogige ahụ. Ọ roro Nna Ya ka O kwe ka iko ahụ gabiga Ya ma ọ buru na ọ gaekwe mee; ma ngwangwa O wee tukwasị na nke ahụ, “Otú ọ di, ka eme ihe Gi onwe-gi nāchọ, ọ bugh ihe Mu onwem nāchọ” (Luk 22:42). Nke a naegosi na ọ bu nrozo zuruoké n’akuku nke Ya igabiga ya maobu iwezuga onweYa site na ya, dika o si di n’ebe anyi no n’iso Ya.

“...n’inara udi nke oru, ewe me Ya n’oyiyi nke madu” (Ndi Filipai 2:7).

Ọ gwara ndinasouzo Ya: “N’ihi na Nwa nke madu Onwe-ya abigh ka ejere Ya ozi, kama ka Ọ je ozi, ka Ọ were kwa ndu-Ya nye ka ọ buru ihe-ngbaputa n’onodu otutu madu” (Mak 10:45).

Pol siri: “N’ihi na unu mara amara nke Onye-nwe-ayi Jisus Kraist, na, ọ bu ezie na Ọ bu ogaranya, ma Ọ goro ogbenye n’ihi unu, ka unu onwe-unu we were ogbenye-Ya gho ndi-ogaranya” (2 Ndi Korint 8:9). Anyi naahu oké nzube ahụ nke Jisus nwere n’irapu ihe niile, naeme Onweya iheefu. Nke ahụ putara n’ezie iyipuchasi onweya otuto niile, ike niile, na ihe niile O nwere, ka O wee bia n’uwa nke a ma goro oru n’etiti umummadu. Ọ huru ahuru site na mkwulu nke ndi mmehie, ije n’elu obe, inagide onwu n’ebe ahụ na irigoro n’elu, ka O wee kubata otutu umundikom nye Onyenweanyi. Anyi puru ikele Chineke na anyi so na ndi ahụ. Eleghiana n’otù oge anyi gaenwe okwu iji kwaputa ya dika William Cowper, onye dere abụ ahụ nke naasi:

N’olu abụ kasi uto,

M’gabu ike nzota

Rue kwa mgbe ire nta nk’onum

Ganoro duu n’ili.”